

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

The Role of School Administrators Affecting Guidance Management in the School Institutions under the Vocational College of Nakhon Pathom Province

จุฑารัตน์ ชูรัตน์^{1*}, อรพรรณ ตูจินดา² และดวงใจ ชนะสิทธิ์³

Chutharat Choorat^{1*}, Oraphan Toujinda² and Duangjai Chanasid³

^{1,2,3} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม นครปฐม 73000

^{*1,2,3} Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University, Nakhon Pathom 73000

Received : May 21, 2026 Revised : June 21, 2026 Accepted : June 23, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเจ้าหน้าที่จากสถานศึกษาจำนวน 11 แห่ง สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม จำนวน 234 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามลักษณะขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล ภาวะผู้นำทางวิชาการ การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการ และการบริหารงบประมาณ 2. ระดับการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ งานจัดวางตัวบุคคล งานศึกษารวบรวมข้อมูลและงานให้คำปรึกษา งานติดตามและประเมินผล และงานสารสนเทศ และ 3. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา ประกอบด้วย การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 80.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : บทบาทผู้บริหาร, การบริหารการแนะแนว, อาชีวศึกษา

*จุฑารัตน์ ชูรัตน์

E-mail : jum784@gmail.com

Abstract

The purposes of this study were to: (1) examine the level of school administrators' roles; (2) investigate the level of guidance administration in educational institutions; and (3) determine the roles of school administrators that influence guidance administration in educational institutions. The sample consisted of 234 participants, including school administrators, teachers, and educational personnel from 11 institutions under the Nakhon Pathom Provincial Vocational Education Office. The participants were selected through proportional stratified random sampling based on institutional size. The research instrument was a questionnaire developed by the researcher. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1. The overall level of school administrators' roles was high. All dimensions were rated at a high level. Ranked from highest to lowest, the dimensions were community relations, personnel administration, instructional leadership, measurement and evaluation, general administration, and budget administration. 2. The overall level of guidance administration in educational institutions was high. All dimensions were rated at a high level. Ranked from highest to lowest, the dimensions were placement services, information and counseling services,

follow – up and evaluation services, and information services. 3. School administrators' roles significantly influenced guidance administration in educational institutions at the 0.01 level of significance. The significant predictors were measurement and evaluation, general administration, community relations, personnel administration, and budget administration. Collectively, these variables explained 80.30% of the variance in guidance administration ($R^2 = 0.803$, $p < 0.01$).

Keywords : School Administrators' Roles, Guidance Management, Vocational Education Institutions

1. บทนำ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศไทย โดยประเทศไทยต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและซับซ้อน ทำให้คาดการณ์ได้ยาก ขณะเดียวกันผลของการจัดการศึกษาในทุกระดับยังคงประสบปัญหา ทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษา ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ส่งผลให้กำลังแรงงานของประเทศไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงานและระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แม้ว่าคนไทยจะมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและความเสมอภาคทางการศึกษามากขึ้น จากนโยบายโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ แต่ระบบการจัดการศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการรองรับสภาวะการลดลงของประชากรและการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว รวมถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและไม่จำกัดในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาอย่างรวดเร็ว ตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 การเร่งปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติและการขับเคลื่อนประเทศไทย สู่ยุค 4.0 จึงเป็นทางออกสำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสในการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาศักยภาพและทักษะให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่อสร้างความผาสุก ร่วมกันในสังคมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมให้มีความเสมอภาค และเท่าเทียมกันมากขึ้น รวมถึงการสร้างความร่วมมือใน

การพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วในอีก 20 ปีข้างหน้า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 75)

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น เมื่อมีการพัฒนาคนอย่างดีจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 6 ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้มาตรา 10 ยังกำหนดให้การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ มีร่างกายพิการ หูพหูพลานหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ และไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการ ในวรรคสองกำหนดให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 5) และในขณะเดียวกันสาระสำคัญของการแนวนโยบายเป็นกระบวนการที่จัดอย่างต่อเนื่องที่มุ่งช่วยเหลือนักเรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง มีการปรับตัว ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ รู้จักเข้าใจตนเอง ทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และบุคลิกภาพ รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่ตนอยู่ สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเอง และรับผิดชอบต่อการตัดสินใจนั้น ช่วยให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ในทุกด้าน เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม พร้อมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (ปนัดดา สิงโต, 2564, น. 13)

การบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาได้ดำเนินการมานานแล้ว แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคมากมาย เช่น

ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ขาดความร่วมมืออย่างจริงจังจากบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน ทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียน ปัญหาในการประกอบอาชีพ ตลอดจนปัญหาส่วนตัว ดังนั้นการแนะแนวในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้การแนะแนวประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาควรจัดบริการแนะแนวให้กับนักเรียน เพื่อช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและการบริหารงานของสถานศึกษา ซึ่งการจัดบริการแนะแนว ประกอบด้วย 5 บริการ ได้แก่ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามและประเมินผล โดยแต่ละบริการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต้องมีการจัดบริการทั้ง 5 ด้าน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนแก้ไขปัญหาด้านการเรียน อาชีพ หรือปัญหาทางด้านส่วนตัวและสังคม สถานศึกษาควรจัดงานบริการแนะแนวให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริงสนองความต้องการ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างครบถ้วนเหมาะสม (โพธิพันธ์ พานิช, 2558, น. 112) เพื่อให้การแนะแนวประสบความสำเร็จ ปัจจัยสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หากผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ วิสัยทัศน์ และคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ จะทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน ดังที่ ศิริดา แพงไทย (2559, น. 5) ได้เสนอว่าผู้บริหารสถานศึกษามีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับภารกิจและกิจกรรมการบริหาร การบริหารให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลายปัจจัย โดยเฉพาะการบริหารในยุคปัจจุบันที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และสังคมที่เน้นการเรียนรู้ในยุคเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์ในการบริหารระดับสูงเพื่อพาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยต้องส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนทุกระดับ เพื่อเสริมสร้างกระบวนการคิดในลักษณะที่มีความประพจน์ดี มีความรู้บำเพ็ญประโยชน์ให้แก่สังคม ประกอบอาชีพสุจริต และเป็นพลเมืองดีของชาติ ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ ประสิทธิภาพ และความสามารถ พร้อมกับส่งเสริมด้านต่าง ๆ เป็นกลยุทธ์ในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ สำหรับการบริหารงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามนโยบายการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและการให้บริการงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน

เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาการว่างงาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดตั้งสำนักงานแนะแนวอาชีพและจัดหางานขึ้นเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2527 ซึ่งในปี พ.ศ. 2529 ได้เปลี่ยนชื่อจากสำนักงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน เป็นงานแนะแนวอาชีพและจัดหางานจนถึงปัจจุบัน (กรมอาชีวศึกษาหน่วยศึกษานิเทศก์, 2544, น. 1) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานแนะแนวได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษาในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการแก้ปัญหาไม่มีงานทำ สอดคล้องกับโครงการคนดี ศรีอาชีวะ ซึ่งเป็นโครงการที่เน้นการจัดกิจกรรม ให้นักเรียนนักศึกษาที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 11 ประการ โครงการดังกล่าวจำเป็นต้องมีปัจจัยและองค์ประกอบหลายด้านมาช่วยส่งเสริมงานด้านแนะแนว ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษาที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามต้องการดังกล่าว

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการแนะแนวในสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียน ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ให้มีบทบาทในการสนับสนุนไปในทิศทางทางเดียวกัน เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา และนำไปสู่การกำหนดนโยบายและกรอบความคิดในการเพิ่มประสิทธิภาพการแนะแนว ตลอดจนเป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

2.2 เพื่อศึกษาระดับการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

2.3 เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

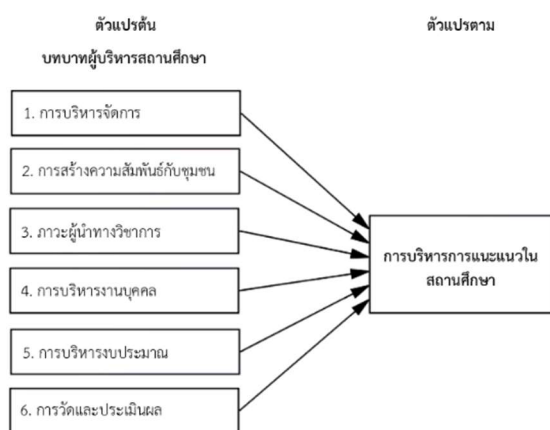
3. สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารจัดการ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ภาวะผู้นำทางวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการวัด

และประเมินผล เป็นบทบาทที่ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนว ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา จากหลักการแนวคิดของนักการศึกษา นักวิชาการประกอบกับเอกสารที่เกี่ยวข้องและศึกษา ตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยนำมา กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อแสดงความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive Research) มีวิธีดำเนินการตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 43 คน ครู จำนวน 428 คน และเจ้าหน้าที่ จำนวน 127 คน จากสถานศึกษาจำนวน 11 แห่ง สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2567 รวมจำนวน 598 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนตัวอย่าง 234 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน ครู จำนวน 167 คน และเจ้าหน้าที่ จำนวน 50 คน

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นตามแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับบทบาทผู้บริหาร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

5.3.1 ขอความอนุเคราะห์จากสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อจัดทำหนังสือขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.3.2 ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ที่สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม และได้รับกลับคืนมา จำนวน 218 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.16

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามลักษณะของแบบสอบถามในแต่ละตอน ดังนี้ การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย การวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับบทบาทผู้บริหารและการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา ใช้การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's product moment correlation coefficient: rxy) การวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายและสมการ

6. ผลการวิจัย

จากแบบสอบถามจำนวน 234 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 218 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.16 โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

6.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดนครปฐมที่เป็นตัวอย่าง ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 65.14 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 34.86 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 62.84 มีตำแหน่งครู จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 75.23 มีประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 38.53

6.2 ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหารการวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหาร ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและ ลำดับบทบาทผู้บริหาร

(n = 218)

บทบาทผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การบริหารจัดการ	4.26	0.32	มาก	5
2. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	4.29	0.34	มาก	1
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.27	0.39	มาก	3
4. การบริหารงานบุคคล	4.27	0.32	มาก	2
5. การบริหารงบประมาณ	4.25	0.33	มาก	6
6. การวัดและประเมินผล	4.26	0.30	มาก	4
รวม	4.27	0.26	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.26) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.34) รองลงมา คือ การบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.32) ภาวะผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.39) และการบริหารงบประมาณ อยู่ในลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.33)

6.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับระดับการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา

(n = 218)

การบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. งานศึกษารวบรวมข้อมูล	4.27	0.32	มาก	2
2. งานสารสนเทศ	4.25	0.33	มาก	4
3. งานให้คำปรึกษา	4.27	0.32	มาก	2
4. งานจัดวางตัวบุคคล	4.28	0.32	มาก	1
5. งานติดตามและประเมินผล	4.27	0.33	มาก	3
รวม	4.27	0.27	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.27) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า งานจัดวางตัวบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.32) รองลงมา คือ งานศึกษารวบรวมข้อมูล และงานให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.32) และงานสารสนเทศ อยู่ในลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.33)

6.4 ผลการวิเคราะห์ห้บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่กับการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง	การบริหารจัดการ (X_1)	การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (X_2)	ภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_3)	การบริหารงานบุคคล (X_4)	การบริหารงบประมาณ (X_5)	การวัดและประเมินผล (X_6)	การบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา (Y_{tot})
การบริหารจัดการ (X_1)	1						
การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (X_2)	0.48**	1					
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_3)	0.58**	0.43**	1				
การบริหารงานบุคคล (X_4)	0.62**	0.47**	0.52**	1			
การบริหารงบประมาณ (X_5)	0.57**	0.56**	0.44**	0.58**	1		
การวัดและประเมินผล (X_6)	0.57**	0.50**	0.51**	0.63**	0.66*	1	
การบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา (Y_{tot})	0.73**	0.67**	0.57**	0.72**	0.73**	0.76**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.43 - 0.66 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่กับการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา (Y_{tot}) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.57 - 0.76

6.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาในภาพรวม (Y_{tot}) ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน
บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหาร
การแนะแนวในสถานศึกษาในภาพรวม (Y_{tot})

(n = 218)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	5	12.86	2.57	172.74	0.00
Residual	212	3.16	0.01		
Total	217	16.02			
ตัวแปรที่เลือกเข้าสมการ	B	Beta	SE _B	t	Sig.
ค่าคงที่	0.26		0.14	1.91**	0.05
การวัดและประเมินผล (X_2)	0.24	0.26	0.04	5.79**	0.00
การบริหารจัดการ (X_1)	0.21	0.24	0.04	5.74**	0.00
การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (X_3)	0.19	0.24	0.03	6.13**	0.00
การบริหารงานบุคคล (X_4)	0.16	0.19	0.04	4.29**	0.00
การบริหารงบประมาณ (X_5)	0.15	0.18	0.04	3.99**	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

R = 0.896

R² = 0.803

SEE = 0.122

จากตารางที่ 4 พบว่า การวัดและประเมินผล (X_2) การบริหารจัดการ (X_1) การสร้างสัมพันธ์กับชุมชน (X_3) การบริหารงานบุคคล (X_4) และการบริหารงบประมาณ (X_5) เป็นตัวแปรที่เลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.803 ซึ่งแสดงว่าการวัดและประเมินผล การบริหารจัดการ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาและสามารถทำนายการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาได้ร้อยละ 80.30

7. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

7.1 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน รองลงมา คือ การบริหารงานบุคคล และภาวะผู้นำทางวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารงบประมาณ

7.2 การบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานจัดวางตัวบุคคล รองลงมา คือ งานศึกษารวบรวมข้อมูล และงานให้คำปรึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งานสารสนเทศ

7.3 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนายเท่ากับ 0.803 ซึ่งแสดงว่าการวัดและประเมินผล การบริหารจัดการ การสร้างสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาและสามารถทำนายการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาได้ร้อยละ 80.30

8. อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผล ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบสามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

8.1 จากการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างสัมพันธ์กับชุมชน รองลงมา คือ การบริหารงานบุคคล ภาวะผู้นำทางวิชาการ การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการ และการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะหัวหน้าสถานศึกษาต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เข้าร่วมงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในหมู่บ้านหรือโดยชุมชนยกย่อง และให้เกิดริเริ่มชุมชนและบุคลากรในพื้นที่ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์กิจกรรมและการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ให้บริการด้านความรู้หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ แก่ชุมชน จัดกิจกรรมเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมทำให้สถานศึกษาเข้าถึงทรัพยากร ในชุมชนได้ เช่น การเชิญวิทยากรท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญมาช่วยสอน การเพิ่มโอกาสในการฝึกงานและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การสร้างสัมพันธ์กับชุมชนจึงมีความสำคัญในการช่วยให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ นักเรียนสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เต็มไปด้วยความก้าวหน้า และการแข่งขันที่ไม่หยุดนิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของปาณิสรา โชคเคนทร์ (2563, น. 80-83) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การส่งเสริมพัฒนาครู และบุคลากร การประเมินผลสถานศึกษา การสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู และบุคลากร การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอน และการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของรังสรรค์ มังกรงาม (2561, น. 78-81) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบทบาทผู้บริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกำกับดูแลและการบูรณาการเรียนการสอน ด้านการนำดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และด้านการร่วมมือเพื่อการเรียนรู้อย่างมีอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริพร แก้วโพธิ์ (2561, น. 75-77) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ บทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอน บทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน และบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของนวนละอง สีดา (2564, น. 84-87) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการวางแผน ด้านการประเมิน และด้านการตัดสินใจตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ คงสุวรรณ (2565, น. 116-117) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การเป็นผู้นำองค์กร การเป็นผู้กำกับ ติดตามผล การเป็นผู้แก้ปัญหา การเป็นนักเจรจาต่อรอง การเป็นผู้กระจายข่าว การเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรเป็นสัญลักษณ์ องค์กร การเป็นผู้ประกอบการ การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูล

8.2 จากการวิจัยพบว่า การบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานจัดวางตัวบุคคล รองลงมา คือ

งานให้คำปรึกษาและงานศึกษารวบรวมข้อมูล งานติดตามและประเมินผล และงานสารสนเทศ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ความสำคัญกับการแนะแนว เพื่อให้การบริหารการแนะแนวเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยผ่านการบริการทุกด้านอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาและสนับสนุนให้ผู้เรียนเจริญเติบโตทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผ่านการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความถนัดและความสนใจ มุ่งหวังที่จะเติมเต็มความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถค้นพบความถนัดและความสนใจของตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ตลอดจนพัฒนาทักษะที่มีประโยชน์เพื่อสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลภ จันทร์แจ้ง (2557, น. 154-161) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานที่ส่งผลต่อการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางการได้ยิน กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดบริการแนะแนว อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการติดตามและประเมินผล และด้านบริการให้คำปรึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของอรินทรา อยู่หลาบ (2560, น. 102-103) ได้ศึกษาการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยลดหลั่นจากมากไปน้อย ดังนี้ การบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล และบริการให้คำปรึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของปณิดา โมลิกะ (2566, น. 84-88) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดบริการแนะแนว สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ในสหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล และบริการให้คำปรึกษา มีข้อเสนอแนะของการจัดบริการแนะแนว คือ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโดยตรงในการสำรวจนักเรียน และพิจารณามอบทุนให้แก่นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือนักเรียนเพื่อให้นักเรียนทราบวิธีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา

และการอาชีพได้อย่างถูกต้อง ควรจัดให้มีการวัดความสามารถและความถนัดของนักเรียน และมีการติดตามดำเนินงานแนะแนวที่เป็นระบบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชลี จันทร์ซี (2566, น. 84-88) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านงานบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านงานบริการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านงานบริการสารสนเทศ ด้านงานบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านงานบริการติดตามผลและประเมินผล

8.3 การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ เป็นบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และได้ร่วมกันพยากรณ์การบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาได้ร้อยละ 80.30 จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การขับเคลื่อนการแนะแนวในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบต่อการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้กำหนดทิศทางและสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ รวมถึงการแนะแนวซึ่งมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนและความสำเร็จของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมและเลือกเส้นทางชีวิตและอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการวัดและประเมินผล การปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถติดตาม และปรับปรุงการดำเนินงานได้ ซึ่งช่วยในการตรวจสอบว่ากิจกรรมหรือแนวทางการแนะแนวที่จัดขึ้นตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริพร แก้วโพธิ์ (2561, น. 75-77) ได้ศึกษา บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นมีทั้งหมด 3 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอนควรมีการจัดทำแผนงานในการจัดหา วัสดุ สื่อ อุปกรณ์เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม 2) ด้านบทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการเรียนการสอนอย่างชัดเจน มีการจัดทำคู่มือการนิเทศอย่างเป็นระบบ และ

ดำเนินการตามแผนการนิเทศอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านบทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอน ควรมีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจนในการประเมินจัดทำคู่มือในการประเมินผลการเรียนการสอน และมีเครื่องมือวัดที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธิญา กับปูลาวลย์ (2562, น. 99-102) ได้ศึกษา บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ด้านการประสานความสัมพันธ์ ด้านการจัดหาทรัพยากร ด้านการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรและสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และติดตามผล และด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการสื่อสาร สามารถร่วมกันพยากรณ์ สมรรถนะหลักของครูในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ร้อยละ 91.50 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนวนละออง สีดา (2564, น. 84-87) ได้ศึกษา บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู คือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการวางแผน ด้านการประเมิน ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร และด้านการตัดสินใจร่วมกันทำงาน การทำงานเป็นทีมของครูได้ร้อยละ 61.10

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการวัด และประเมินผล ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม สอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และได้สรุปความสำคัญของการวัด และประเมินผลไว้ว่า การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่รวมถึงการกำหนดระเบียบ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรดำเนินการวัด และประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงาน รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือและการประเมินผลให้ได้มาตรฐานของการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย และทิศทางของการแนะแนวในสถานศึกษา โดยการวัด และประเมินผลช่วยให้ผู้บริหารสามารถระบุเป้าหมายที่ชัดเจน และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและสังคม นอกจากนี้ยังสามารถให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุงการแนะแนว วิเคราะห์แนวโน้ม และปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนากระบวนการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ในด้านการศึกษา และการเลือกเส้นทางอาชีพ สอดคล้องกับณัฐธิญา กับปูลาวลย์ (2562, น. 64) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผลและติดตามผล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา

จำเป็นต้องจัดให้มีการประเมินผลโดยส่งเสริมการประเมินผล ในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรองรับ การประเมินผลภายนอก มีการนำผลการประเมินผู้เรียน มาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นกระบวนการ ดำเนินงานอย่างเป็นระบบครบวงจร เพื่อนำผลที่ได้จากการวัด โดยเปรียบเทียบกับผลการวัดอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้มา ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง และเสริมในจุดที่เด่นต่อไป

สำหรับตัวแปรที่ไม่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดความรู้ แนวความคิด ด้านวิชาการ ให้กับผู้ร่วมงานได้เข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน แสดงว่าใน ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารกับผู้ร่วมงาน อาจจะมีแนวความคิดด้านวิชาการที่ไม่ตรงกัน ซึ่งอาจเกิด จากประสบการณ์ทางวิชาการที่แตกต่างกัน และในข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถเสนอแนวคิด การจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ ให้ครูนำมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม จากค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารและครูในสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ กับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับยุคสมัย ปัจจุบัน และปรับปรุงเทคนิควิธีการให้เหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

9.1.1 ด้านบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารงบประมาณ การคำนวณค่าใช้จ่ายและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ รวมถึงการปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบ และได้ประโยชน์สูงสุด

9.1.2 ด้านการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ งานสารสนเทศ ดังนั้น ผู้บริหาร ควรสนับสนุนให้บุคลากรของงานแนะแนวมีการจัดปาย สารสนเทศ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็น ทันสมัย แก่ผู้เรียน หรือจัดมุมสารสนเทศ เพื่อบริการข้อมูลทาง การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมให้กับผู้เรียน

9.1.3 ผู้บริหารสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด นครปฐม สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาและปรับปรุงบทบาทผู้บริหารของตนเอง โดยเฉพาะ การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการ การสร้าง

ความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล และการบริหาร งบประมาณที่ส่งผลต่อการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา

9.1.4 สถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ ประกอบในการบริหารการแนะแนวในสถานศึกษา โดยปรับ ให้เข้ากับการบริบทของสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้พัฒนาองค์กร

9.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

9.2.1 ควรศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

9.2.2 ควรศึกษาการพัฒนากระบวนการสารสนเทศเพื่อ การบริหารการแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

9.2.3 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหาร การแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดนครปฐม

10. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กรมอาชีวศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศ. (2544). **คู่มือ กิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา สำหรับครูแนะแนว**. กรุงเทพฯ: กรมอาชีวศึกษา.
- จิราภรณ์ คงสุวรรณ. (2565). **บทบาทผู้บริหารที่ส่งผล ต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ณัฐธิญา กับปลารัตน์. (2562). **บทบาทผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- นุชลี จันทรงษ์. (2566). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- นวนละอง สีด้า. (2564). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- ปนัดดา สิงห์โต. (2564). แนวทางการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปนิดา โมลิกะ. (2566). การประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดบริการแนะแนว สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ในสหวิทยาเขต นครหาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ปาณิสรา โชคเคณศรี. (2563). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- โพธิพันธ์ พานิช. (2558). แนวคิดเกี่ยวกับหลักและระบบงานแนะแนว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รังสรรค์ มังกรงาม. (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- วัลลี จันท์แจ้ง. (2557). พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางการได้ยิน กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ศศิธรา แสงไทย. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 6, (1), หน้า 7-11.
- สุรพร แก้วโพธิ์. (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อรินทรา อยู่หลาบ. (2560). การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.